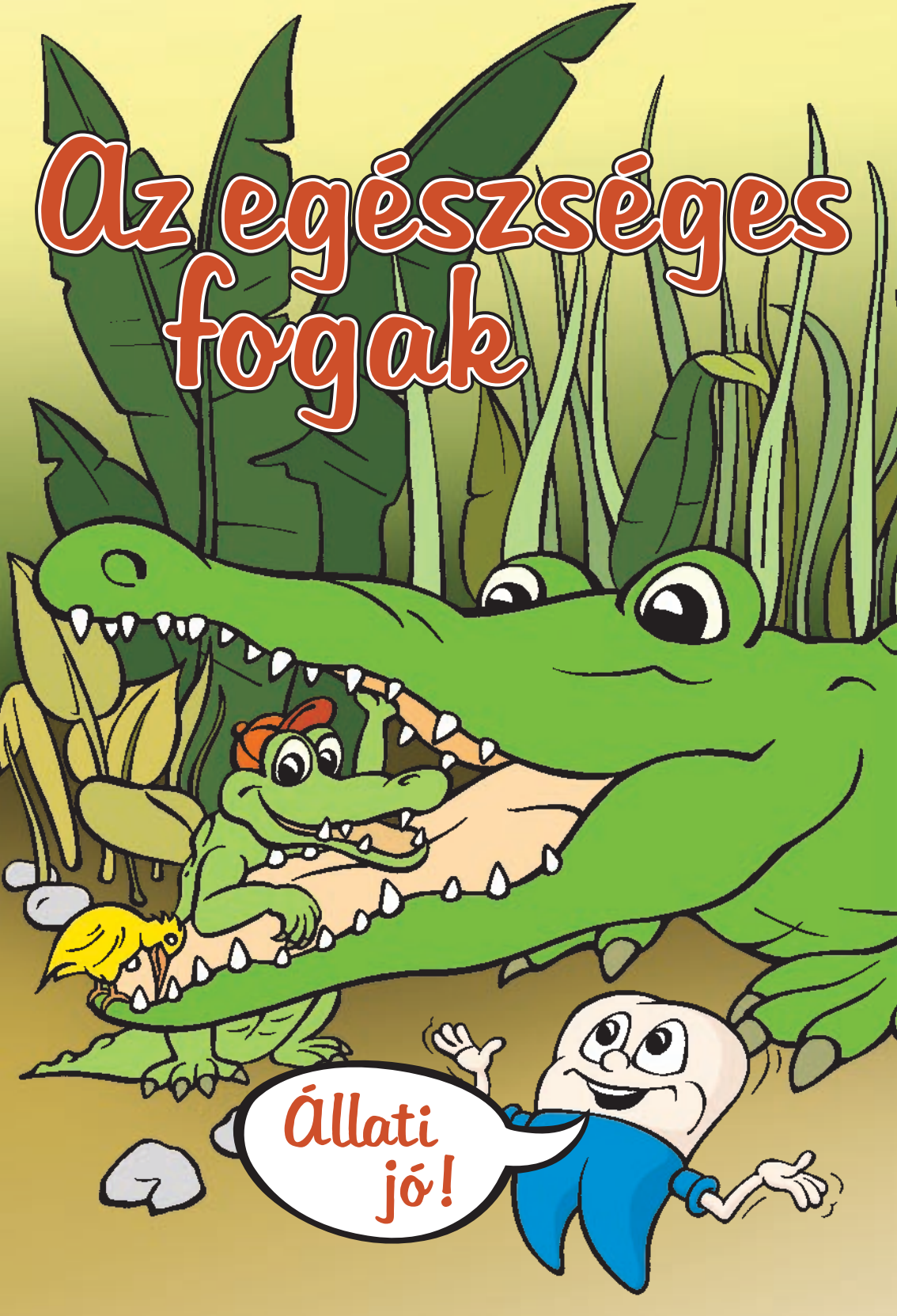

Az egészséges fogak

Állati
jó!

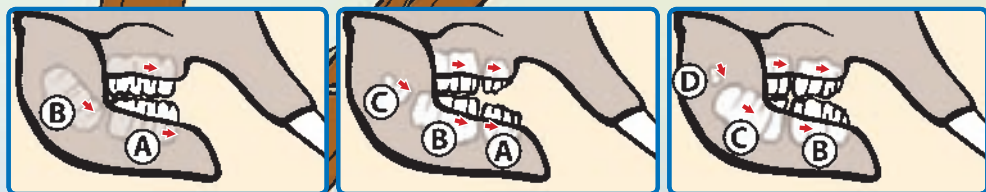

Heni hód

Heni hód rágófogai borzasztóan erősek és olyan élesek, mint a kés. Rágófogai segítségével rágja meg és dönti ki a fákat. A fatörzsekből építi meg híres gátjait. Ezenfelül Heni hód így természetesen sokkal könnyebben hozzájut kedvenc ételeihez is, a finom rügyekhez és a fiatal ágak kérgéhez.

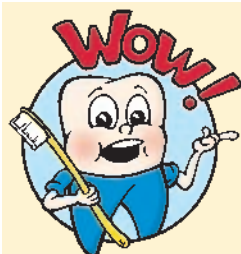

Heni hód rágófogainak csak egy egészen kis darabja látható kívülről, azok legnagyobb része állcsontjában van elrejtve. Erős rágófogai nagyon szilárdan vannak rögzítve, mivel egészen mélyen beágyazódnak állkapcsába. Erre szükség is van, hiszen fogai óriási igénybevételnek vannak kitéve. Heni hód fogai körmeinkhez hasonlóan folyamatosan nőnek, és előretolódnak.

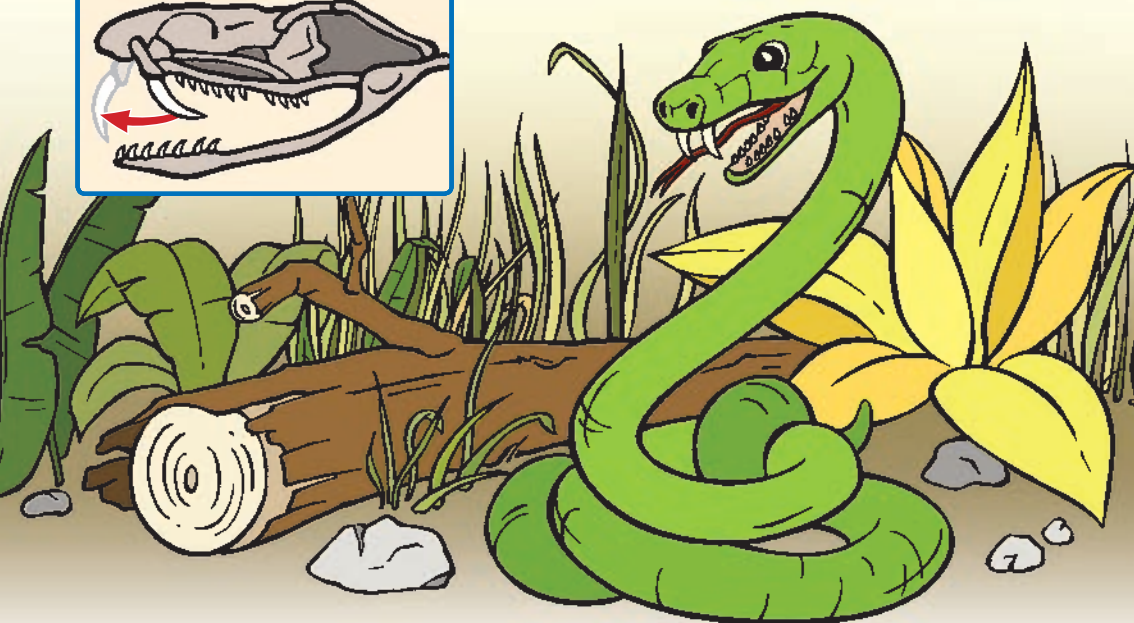
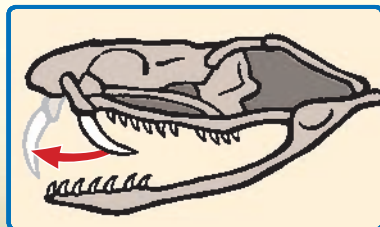
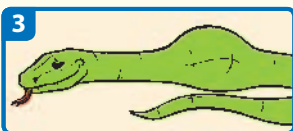

Ede elefánt

Ede elefánt agyari az ember oldalsó metszőfogainak felelnek meg. Az elefánt agyari azonban természetesen sokkal fenségesebbek! Hosszúak, hegyesek és élesek. Ede agyaraival könnyedén ki tudja ásni a földből az ízletes gyökereket vagy – ha szükség van rá – megküzdhet más elefántokkal.

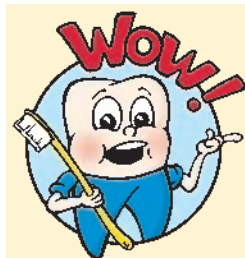

Az elefántnak agyari mellett zápfogai is vannak. Ezek élete során pofájában hátulról előre vándorolnak. Ezt nevezzük „vízszintes irányú fogváltásnak“. Az elefánt legkisebb zápfoga hüvelykujjköröm nagyságú. A legnagyobb fog téglá nagyságúra is megnőhet, és elérheti a 4,5 kg-ot.

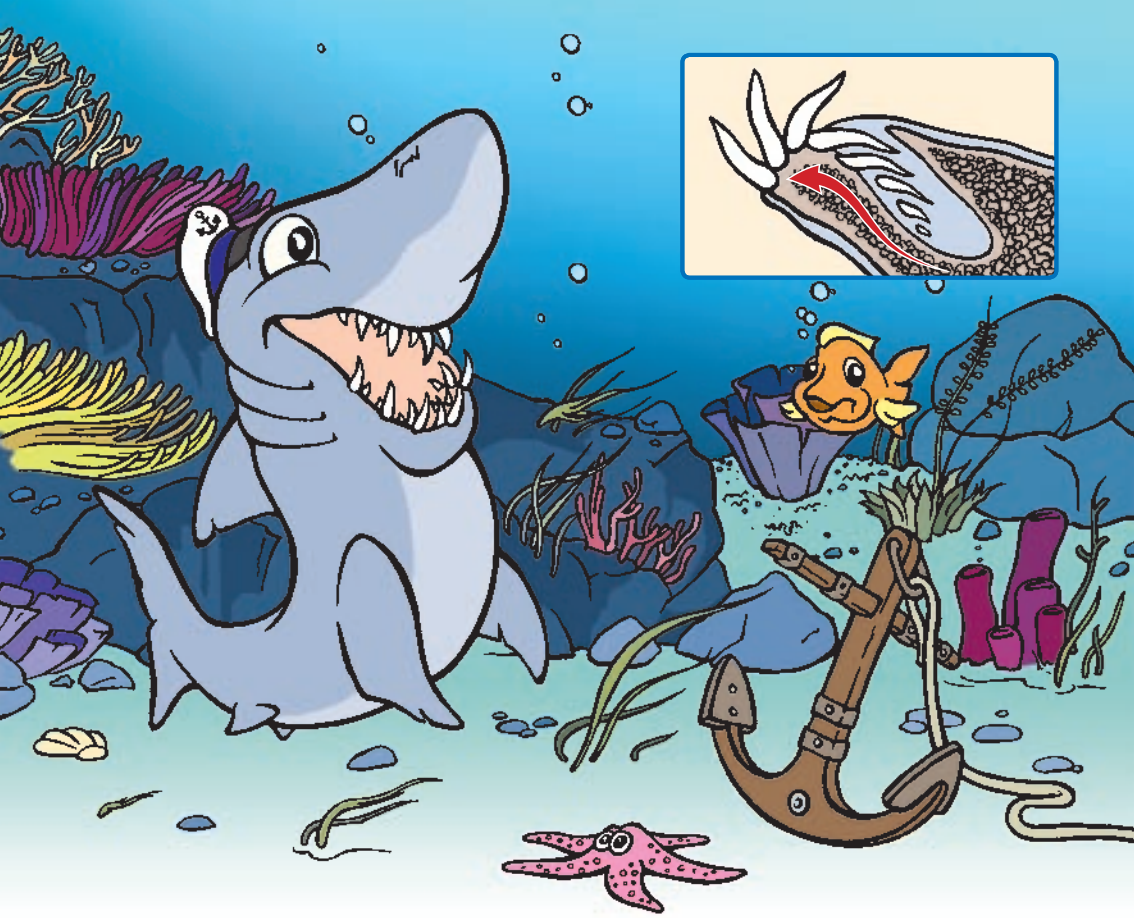

Kitti kígyó

Kitti kígyónak két méregfoga van, amelyekkel villámgyorsan megmarja zsákmányát, mielőtt felfalná azt. Így akadályozza meg, hogy elszaladjon előle a „vacsorája“ vagy hogy az belülről belerúgjon a gyomrába. Kitti méregfogainak vékony csövecskéi vannak, amelyeken keresztül maráskor kilöveli a mérget – ahhoz hasonlóan, ahogyan a fogkrémet kinyomjuk a tubusból. Hogy a nagy méregfogak ne zavarják alvás és siklás közben, Kitti kígyó egyszerűen becsukja pófáját, és visszahúzza méregfogait.

A kígyónak nincsenek a táplálék megrágására alkalmas zápfogai. Mindent egy darabban kell lenyelnie. Állkapocszülétei rendkívül rugalmasak, melyeknek köszönhetően pófáját nagyon nagyra ki tudja nyitni. Így a kígyó kis pófájába nagyobb zsákmányállatok is beférnek.

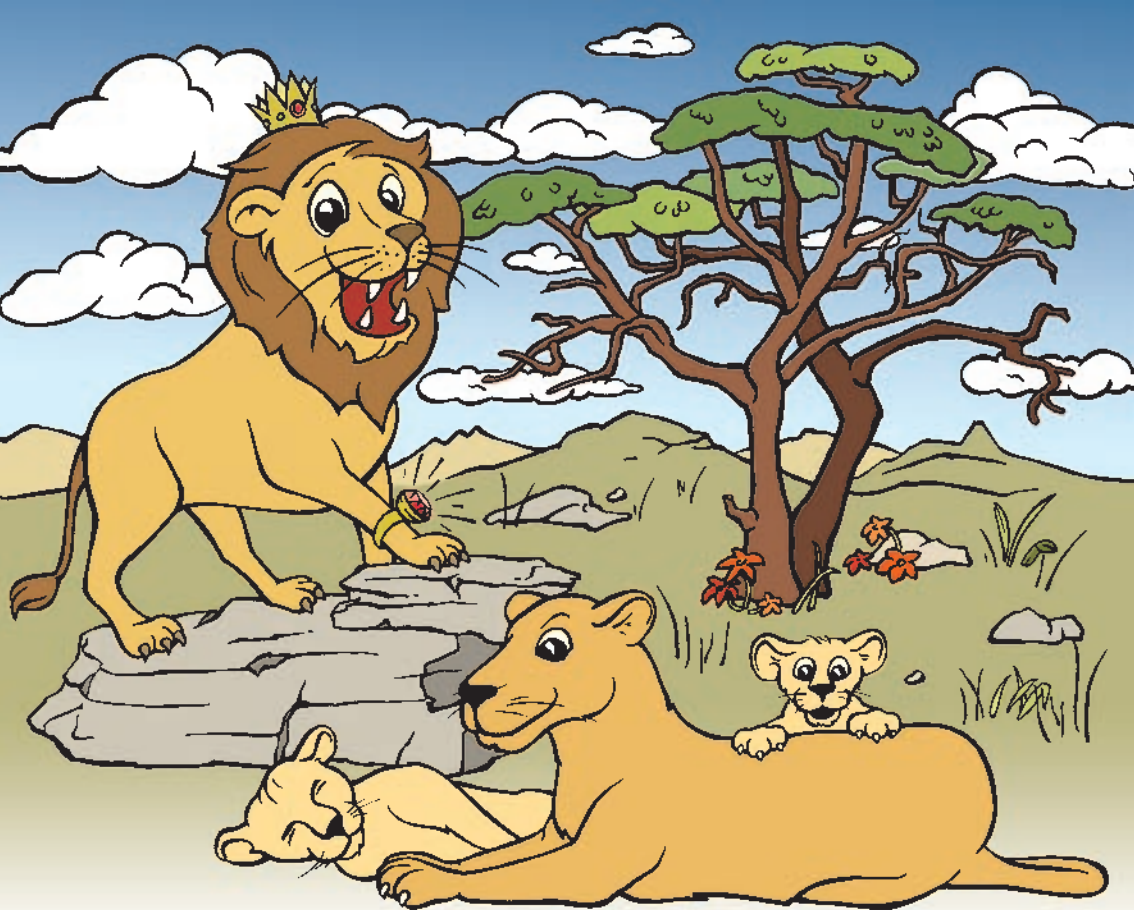

Cili cápa

Cili cápának „revolver-fogazata“ van, de természetesen nem tud lőni vele. A fogazatát csak azért nevezik így, mert Cili cápa pofájában egymás után több fog is van. Ha az egyik fogát elveszíti, a hátsó fogsor következő foga előrefelé nő – pontosan úgy, ahogy egy revolver esetében, amikor minden kilőtt patron után azonnal „utántöltődik“ a következő.

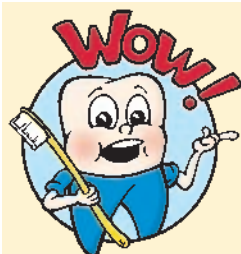

Cili fogai apró, késéles háromszögekre hasonlítanak és kiválóan alkalmasak a síkos zsákmány fogva tartásához. A fogak nem közvetlenül az állkapocscsontban vannak beágyazva, hanem a cápa pofájának rendkívül erős bőréhez vannak hozzáőve. Ez a bőr a szupermarket pénztárának futószalagjához hasonlóan lassan kitolja az új fogakat az állkapocs szélére.

Oli oroszlán

Ha Oli oroszlán ásítás vagy bögés közben kitátja pofáját, azonnal kivillannak hatalmas, tűhegyes fogófogai. Segítségükkel meg tudja ragadni a nála nagyobb és erősebb zsákmányállatokat is. Oli hatalmas fogaival gyakran már egyetlen egy célzott harapás is elegendő a zsákmány elejtéséhez.

Az oroszlán zápfogai nem hasonlítanak az ember széles őrlőfogaira, mivel keskenyek, hegyesek és csipkézettek. Így a vadon királya fogaival nemcsak zsákmánya húsát tudja gyorsan kitépni, hanem szét tudja őrölni az erős csontokat is – akárcsak egy hatalmas vágóolló.

Oti oroslánfóka

Ahogy már a név is elárulja, Oti oroslánfóka az oroslánok rokona. Arra, hogy ő is ragadozó állat, elsősorban fogazata, főként megerősödött szemfogai utalnak. Oti fogai azonban jelentősen kisebbek az oroslán fogánál. Ez logikus is, hiszen zsákmányállatai csak kis halak.

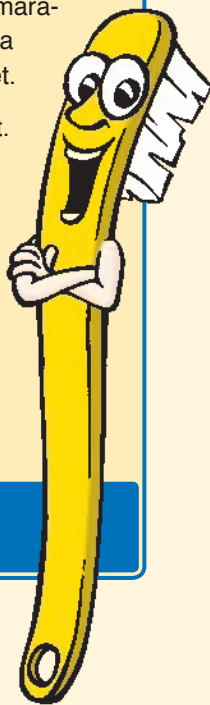
Az oroslánfókák elkápráztatnak ugyan minket néhány mutatvánnyal az állatkertben, de természetesen uszonyaikkal nem tudják megtisztítani fogaikat. Ugyanakkor ők nem is esznek édességeket, mint mi, és nem isznak kólát, leveket és limonádét sem. Igazából nem ártana nekik egy kis fogápolás. Az oroslánfókáknak ugyanis borzalmas „szájszaga” lehet a nyers halaktól!

5 Az egészséges fogak öt arany szabálya

Mi, emberek mást eszünk és iszunk, mint az állatok. A mi fogaink másmilyenek, mint a hód vagy az oroszlánfóka fogai. Nekünk minden nap ápolni kell a fogainkat, ha azt szeretnénk, hogy egészségesek maradjanak.

A fogápolás 5 arany szabálya segít nekünk ebben:

- 1 A fogaknak mindenhol tisztáknak kell lenniük,** és az evés után alaposan meg kell mosni azokat. A legjobb, ha először te mosod meg a fogaidat, majd utána anya és apa is „rásegít”. Előfordulhat, hogy néhány helyet – pl. a hátul található első nagy zápfogat – nem tisztítottál meg alaposan.
- 2 A fogközöket is meg kell tisztítani,** mivel itt gyakran bújnak meg ételmарadékok. Erre szolgál a fogselyem. Egyszerűen kérd meg szüleidet vagy a testvéreidet, hogy mutassák meg, hogyan is kell használni a fogselymet.
- 3 Az okos és változatos táplálkozás** képezi az egészséges fogak alapját. Különösen a ragadós és cukortartalmú ételek (pl. sütemény, vagy nügátkrém) tapadnak hozzá a fogakhoz, és károsítják azokat.
- 4 A víz mind a gyermekek,** mind a felnőttek számára egészséges ital. A kóla, a jeges tea és gyümölcslevek sok cukrot tartalmaznak és károsítják a fogakat. Az édes italok tekintetében a szabály a következő: minél kevesebbet iszik belőlük az ember, annál jobb!
- 5 A fogaidat évente kétszer ellenőriztetni kell a fogorvossal,** aki segít neked abban, hogy a fogaid egészségesek maradjanak.

És ne felejtse el: A szülők számára is létezik egy arany szabály: a közös fogmosás anyával és apával sokkal izgalmasabb!

Közreműködők

www.infosite.hu

Landeszentrale für Gesundheit in Bayern e.V. (LZG)

Ludwig-Maximilians-Universität München (LMU)

Verein zur Förderung der wissenschaftlichen Zahnheilkunde in Bayern e.V. (VFwZ)

Naturmuseum Augsburg

Staatliche Landesuniversität Moskau

Moscow State University of Medicine and Dentistry

WHO Collaborating Center on Dental Education

Ez a füzet ingyenesen letölthető az alábbi honlapon: www.infosite.hu

Tartalomért felelős: Dr. med. dent. Anton Euba, Prof. Dr. med. dent. Christoph Benz, Dr. Pavel Chromenkov, Prof. Dr. med. Johannes Gostomzyk, Dr. rer. nat. Wolfgang Helfer, Prof. Dr. med. dent. Edith Kouzmina, Dr. med. dent. Irina Kouzmina, Dr. med. dent. Ekaterini Paschos, Mathias Petry, Prof. Dr. med. dent. Ingrid Rudzki, Sibylle Pärtsch (M.A.), Angela Weil (M.A.)

©2008 Zum Goldenen Zwerg®, München. Jelen füzet és annak nyomtatott illetve online változata szerzői jogvédelem alatt áll. Információs céllal csak magán, tudományos és nem kereskedelmi célú használatra másolható le vagy nyomtatható ki a szerzői jogok feltüntetésével. A Goldenen Zwerg fenntartja magának a jogot, hogy ezt az engedélyt bármikor visszavonja. Ez a kiadvány a Goldenen Zwerg előzetes írásbeli engedélye nélkül nem sokszorosítható, archiválható, nem használható online szolgáltatásokban, valamint nem menthető le CD-ROM-ra.

